

CZECH TROLLEYBUSES IN THE U.S.A.

Ondřej Mikolášek

4.3.2020

History of Škoda trolleybuses

- ◆ Škoda is a producer of Czech trams and trolleybuses based in Pilsen.
- ◆ It's producing trolleybuses since 1936.
- ◆ Their products have very high quality.
- ◆ You could find Škoda trolleybuses all over the world from Kazakhstan to America.

Trolleybuses in the U.S.A.

- ◆ First trolleybus system was opened in Philadelphia in 1923.
- ◆ Almost every bigger city had a trolleybus system.
- ◆ Most of systems were closed during 20th century.
- ◆ You can still see trolleybuses in five cities – Boston, Dayton, Philadelphia, San Francisco and Seattle.

Škoda 14/15Tr

- ◆ Most famous type of Czech trolleybus.
- ◆ Produced from 1972 to 1998.
- ◆ Both had many subtypes, actually named by adding letter „*14TrR*, *15TrSF*“.
- ◆ You could take a ride on them in almost every Czech city with trolleybus system.
- ◆ Now they are in use only in Brno, České Budějovice, Pardubice and Ústí nad Labem.

09.03.2020

History of Škodas in the U.S.A.

- ◆ After the fall of Communism, Škoda lost most of its customers.
- ◆ American trolleybus systems were old and outdated.
- ◆ Škoda made an company „ETI Baltimore“ with its American partner AAI Baltimore.
- ◆ ETI Baltimor signed up into a contract for a small city in Ohio, Dayton, in 1994.
- ◆ ETI also signed into a huge contract in San Francisco in 1998.

České trolejbusy dobývají USA

San Francisco (Od našeho zvláštního zpravodaje) - Na břehu sanfranciského zálivu, kousek od mostu Bay Bridge (většího bratra slavného Golden Gate) stojí řada montážních hal a na jedné visí malá modrobílá tabulka s písmeny ETI.

Málokdo by hádal, že hala skrývá zboží, které je vůbec největším exportním artiklem, s jakým Češi pronikli na americký trh. Není to pivo ani sklo, ale trolejbusy z Ostrova ze západních Čech. Město si jich koupilo 237 a zaplatí za ně 190 milionů dolarů, tedy přes sedm miliard korun. "Prvních jedenáct jich už zkušebně jezdí a do konce příštího roku bychom měli dostat zbytek," říká manažerka místního dopravního podniku Kerstin Magaryová. "Splňují naše přísné ekologické normy, dostanou se do nich vozcíkáři i staří lidé a dostali jsme je za dobrou cenu," dodává.

Do montážní haly zavítal v úterý premiér české vlády Miloš Zeman a hned jeden z trolejbusů vyzkoušel. S manželkou a delegací, pod přísnou ostrahou federálních agentů, objel město a pochválil Američanům jejich volbu.

V San Francisku zatím mají jen první dodávku. Z Ostrova putuje kostra trolejbusů nejprve do Baltimoru, kde se doplní část elektrických dílů, a finální osazení sedaček, skel a plechů probíhá přímo pod mostem Bay Bridge. Vše je tady naopak, než bývá zvykem -

na výrobu dohlíží šest českých montérů, aby celá výroba probíhala před očima skutečných tvůrců trolejbusů. "Musíme je to učit, sami dělají spoustu chyb. Pracovníci jsou nasbírání doslova na ulici," říká montér Petr Mataše.

V Americe úspěch, ale doma potíže

Události doma v Ostrově však nenasvědčují tomu, že by firma dobyvala Ameriku. Minulý měsíc vedení oznámilo na české poměry ojedinělý krok - propustí více než polovinu lidí, ze 760 jich zůstane pouze 300. "Pro nás tato dodávka na konci roku skončí. Trolejbusy předáme do Baltimoru a pak sem do San Franciska, takže firma musí pružně reagovat," říká šéf ostrovské Škody Tomáš Navrátil.

Časy se možná ještě změní, pokud vyjde to, kvůli čemu mimo jiné do USA Zeman přijel. Škoda spolu se svým americkým partnerem ETI chtějí uspět i v jiných městech. "Nejdále je Vancouver, kde chtějí koupit 325 trolejbusů, a my jsme v tendru na užším seznamu. Radnice se tam sice ještě nedohodla, jak dodávku zaplatí, ale pro nás je to velmi nadějně. San Francisco s jeho přísnými normami je pro nás obrovská reference," říká předseda představenstva Jack Riordan.

Tendr na dalších 85 vozidel se rýsuje ve Filadelfii a o trolejbu-

sech prý přemýšlí také Edmonton. Hlavními konkurenty jsou německý Neoplan a italská Breda, kterou Škoda v San Francisku porazila. Pokud by dodávky vyšly, české trolejbusy by se staly nejpoužívanějšími v celé Severní Americe a do ostrovské továrny by se podle Navrátila zase vrátili propuštění zaměstnanci.

Partnerům hrozí bankrot

Úspěch má však jednu vadu a američtí partneři Škody připouštějí, že by mohla starosty měst od českých trolejbusů odradit. Jejich partner ETI je totiž ze 65 procent v bankrotu. Před lety vznikl jako společný podnik plzeňské Škody a americké AAI - a plzeňská Škoda, a. s., jež drží 65 procent společného podniku, se mezitím ocitla v konkursu. Od zbankrotovaného podniku se podařilo oddělit výrobní podniky do nové Škoda Holding, pod níž patří i Škoda Ostrov. "Výroba je tedy mimo nebezpečí, ale naše vlastnické poměry mohou potenciální kupce vylekat," připouští Riordan. "Věříme, že konkurs dospěje do fáze, abychom vše mohli řešit. Logické by bylo přesunout podíl ve společnosti na výrobce, tedy na Škodu Ostrov či Škodu Holding," dodává šéf ETI. O převzetí podílu, případně celého projektu, se podle něho začínají zajímat i jiní američtí investoři.

JIRÍ NÁDOBA

TO BYLA JÍZDA! Miloš Zeman se ve Spojených státech svezl českým trolejbusem ze Škody Ostrov. Pochválil přítomné Američany, že si vybrali dobře. MF IVEB 8. 11. 2001 FOT: MAFA - DAN MATERNA

Trolejbusy z Ostrova zná celý svět

OSTROV (ČTK) - Jeden z několika desítek trolejbusů 21 TR určených pro domácí trh dokončili včera ve výrobní hale závodu Škoda v Ostrově u Karlových Varů. Ten je největším výrobcem trolejbusů na světě. Vedení podniku se v těchto dnech chystá na podpis smlouvy o financování výroby přibližně 250 trolejbusů 14 TR, které by měly jezdit v ulicích amerického San Franciska.

Foto ČTK - Ivan Babej

BLESK 19.2. 2000

ETI/Škoda 14TrE in Dayton

- ◆ Produced: 1995-1998
- ◆ In use: 1995-2019
- ◆ Produced in two series, totally 57 buses were made.
- ◆ Two-axle trolleybus with unibody construction
- ◆ Thyristor pulse control

Comparison with 14TrR

09.03.2020

09.03.2020

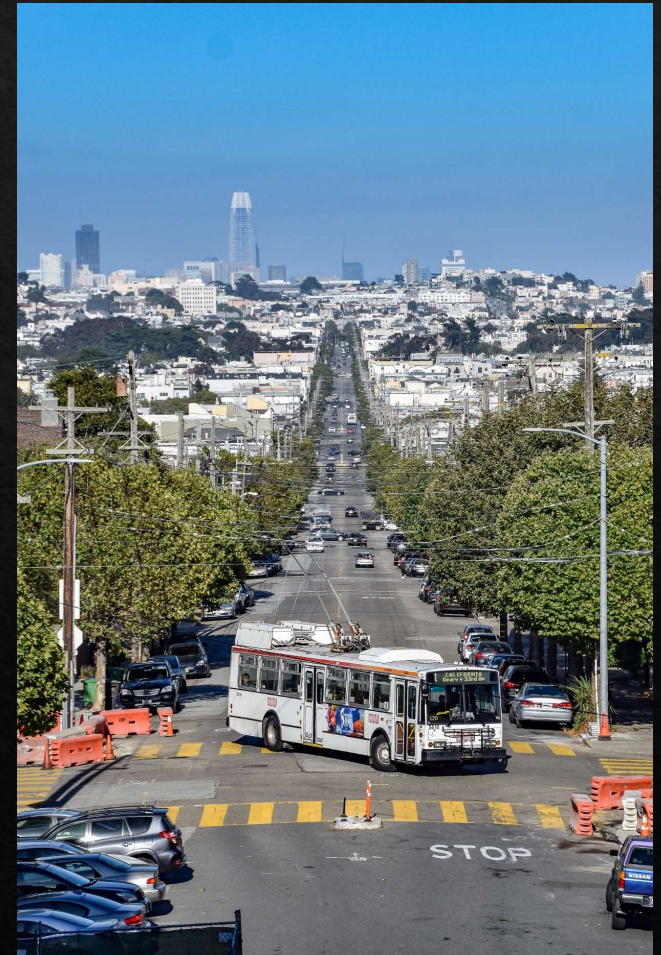

ETI/Škodas in San Francisco

- ◆ In 1998 MUNI bought 240 14TrSFs and 33 15TrSF.
- ◆ They were manufactured from 2002 to 2004.
- ◆ They were in service until autumn 2019.
- ◆ They were replaced by American trolleybuses New Flyer.

09.03.2020

BACK HOME!

- ◆ In November 2019 we started a crowdfunding campaign called „*Dostaňme Čechoameričana zpátky domu*“.
- ◆ We raised over 700 000 Kč, which was the minimum requested amount.

09.03.2020

SEVEN HUNDRED THOUSAND

1995-2019

BACK HOME

DOSTAŇME ČECHOAMERIČANA ZPĚT DOMŮ

Mikolášek

ČESKOSLOVENSKÝ
DOPRAVÁK
doprava - technika - urbanismus

TIME

THE WEEKLY NEWSMAGAZINE

THE BIG THREE
"One job done."

Škoda-equipped trolleybuses in Boston.

- ◆ In Greater Boston there are also Škoda trolleybuses.
- ◆ In 2004 Škoda Plzeň made an electrical equipment for Neoplan trolleybuses.
- ◆ They are still in use.

„Plastic program“

- ◆ In 2005 Škoda Plzeň wanted to sell trolleybuses in America the same way, as Škoda Ostrov did.
- ◆ Škoda made a special facelift of their Škoda 21Tr secretly developed as „plastic program“.
- ◆ Companies in America didn't want Škoda trolleybuses after all problems they had with them.
- ◆ After this all Škoda sold license and all the documents to a Kazakh company KAZ.

09.03.2020

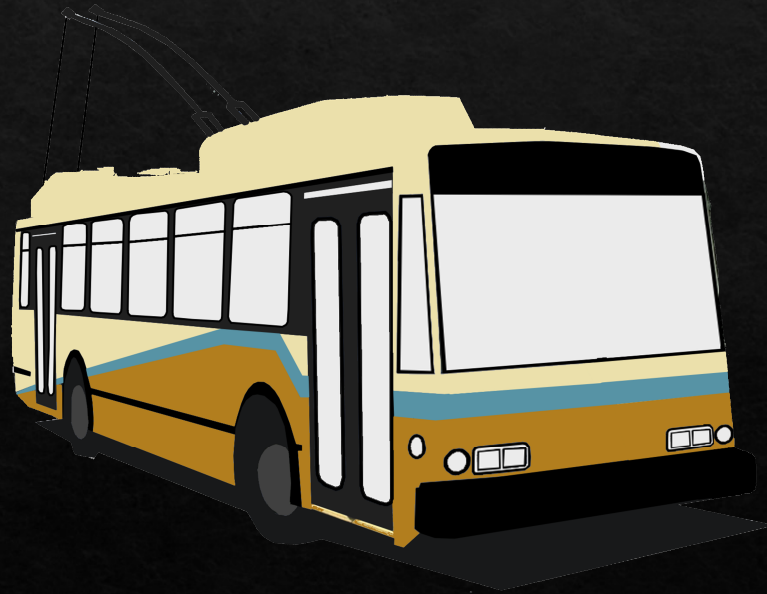
Place for questions.

09.03.2020

Thanks for your attention!

09.03.2020

Sources

- ◇ https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koda_15Tr
- ◇ https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koda_14Tr
- ◇ https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:%C5%A0koda_14Tr_in_Ostrava#/media/File:Ostrava,_%C5%A0koda_14Tr,_rok_1992.jpg
- ◇ <http://www.cs-dopravak.cz/zpravy/2019/9/13/je-konec-esk-trolejbusy-v-san-francisku-jsou-minulost>
- ◇ https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koda_14TrSF
- ◇ https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koda_15TrSF
- ◇ https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koda_14Tr#cite_ref-Historie_1-42
- ◇ https://en.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koda_14Tr#cite_ref-Historie_1-42
- ◇ https://en.wikipedia.org/wiki/Electric_Transit,_Inc.
- ◇ <https://images.app.goo.gl/64fVAqgFP1ipqWU66>
- ◇ Photos from Honza Tran and Libor Hinčica.